

Pedagoginen suunnitelma

Enon koulu 2024

Sisällysluettelo

Johdanto	3
1. Enon koulun pedagoginen suunnitelma.....	3
2. Pedagogisen kehittämisen periaatteet	3
3. Visio: lähiluonto - koulu keskellä kylää – lähikoulu - kulttuuriperintö	4
4. Missio: ”Ilolla yhdessä – Toisiltamme oppien”	5
5. Arvot: Yhteistyö – Erilaisuus – Myönteisyys - Innovointi	6
6. Painopisteet.....	7
7. Painotukset opetussuunnitelmassa	8
8. Tilatarpeen koonti.....	10

Johdanto

Pedagoginen suunnitelma on määrittelydokumentti, jossa kuvataan koulun toimintaa ohjaavat linjaukset, keskeiset työtavat ja toimintakulttuuri. Suunnitelmassa kerrotaan tiiviisti, miten koulussa toimitaan ja työskennellään.

Enon koulun pedagoginen suunnitelma on tehty ohjaamaan alkanutta rakennushanketta – Enon koulu 2024.

1. Enon koulun pedagoginen suunnitelma

Enoon rakennetaan koulu, joka on määrä ottaa opetuskäyttöön syksyllä 2024. Arkkitehtuurin perussäännön mukaan tarkoitus sanelee ympäristön laadun. Koulurakentamisessa koulun toimintakulttuurin ja pedagogiikan tulee ohjata uuden koulurakennuksen suunnittelua – ei päin vastoin.

Pedagogisen suunnitelman merkitys on hahmottaa ja tiedostaa koulun toimintaa ohjaavat linjaukset, keskeiset työtavat ja toimintakulttuuri. Motiivi suunnitelman tekemiseen Enon koulussa on kouluhanke – Enon koulu 2024. Suunnitelma korostaa pedagogisten näkemysten rinnalla pedagogiikkaa palvelevia tilatarpeita.

Suunnitelmaa on tehty yhteistoiminnallisesti koulun opettajien kanssa. Opettajat ovat huomioineet myös oppilaiden mielipiteitä. Oppilaiden osallisuus on toteutunut teemaan liittyvissä piirustuksissa, askarteluissa, rap-esityksissä, videoissa ja kuvatauluissa. Suunnitelman kokoamistyön on tehnyt rehtori.

Enon koulu 2024 on vahvasti läsnä koulun arjessa usean vuoden ajan. Suunnitelmaa päivitetään koulun valmistumiseen saakka ja siitä eteenpäin. Koulun valmistumisen jälkeen sen merkitys korostuu uusien tilojen mahdollistaman toimintakulttuurin juurruttamistyössä.

Suunnitelman lopussa (kohta 7) on kuvattu tiivistetysti opetussuunnitelman pedagogiset suuntaviivat, jotka tukevat osaltaan koulun suunnitelmaa. Viimeiseksi (kohta 8) on koottu kaikki suunnitelman tilankäyttöön liittyvät tarpeet.

2. Pedagogisen kehittämisen periaatteet

Koulurakennuksen suunnittelun lähtökohtana tulee olla ymmärrys siitä, että koko maailma on oppilaan oppimisympäristö. Merkityksellinen osa oppilaan oppimista tapahtuu muualla kuin koulussa. Koulun

tulee pystyä valmentamaan oppilaitaan toimimaan maailmassa. Koulun tulee olla yhtä kiehtova ja kiinnostava paikka kuin maailma koulun ulkopuolella – jopa kiehtovampi ja innostavampi.

Enon koulun pedagogiikkaa, toimintakulttuuria ja uuden koulun rakentamista ohjaavat seuraavat linjaukset:

1. koulun visio
2. koulun missio
3. koulun arvot
4. Joensuun kaupungin koulutuspalveluiden määrittelemät, kaupungin strategiaan perustuvat kehittämisen painopisteet
5. valtakunnalliset perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet ja seudullinen opetussuunnitelma sekä koulun opetussuunnitelman painotukset
6. koulun toimintaympäristön ominaispiirteet ja kulttuuri

3. Visio: lähiluonto - koulu keskellä kylää - lähikoulu - kulttuuriperintö

Enon koulu sijaitsee lähellä monimuotoista luontoa. Luonto koetaan tärkeäksi kasvu- ja oppimisympäristöksi. Luonnosta oppimisen lisäksi oppilas sisäistää luonnon merkityksen ja sen tärkeyden myös tulevaisuudessa.

Koulu toimii läheisessä yhteistyössä paikallisten toimijoiden ja korostaa yhteisöllisyyden merkitystä. Alueen kulttuuriperimä on ainutlaatuista ja se rikastuttaa oppimista. Koulu haluaa välittää kulttuuriperimää tulevaisuuteen.

Koulun tehtävänä on opettaa erilaisuuden ymmärtämistä. Oppilas kasvaa ja oppii yksilönä ikäistensä parissa omassa lähikoulussaan. Oppilaat saavat edellyttämänsä tuen omassa koulussaan.

Gloaalikasvatuksen lisäksi kotiseutu ja sen toimintakulttuuri koetaan tärkeäksi. Koulu toimii en yhteistyössä kotiseudun toimijoiden kanssa. Vastaavasti koulu tarjoaa mahdollisuudet tilankäyttöön paikallisille toimijoille.

Tilasuunnittelussa huomioitavaa – visio:

- Tila-avaruus, valoisuus, monikäyttötila, jossa korkea katto, isot ikkunat ja näkymä luontoon
- Tilojen muunneltavuus iltakäyttöön
- Esteettömyys (esim. liikuntarajoitteisuus)
- Tukea tarvitsevilla mahdollisuus jakotiloihin ikäistensä parissa

4. Missio: ”Ilolla yhdessä – Toisiltamme oppien”

Missio eli toiminta-ajatus vastaa kysymykseen siitä, mihin organisaatio haluaa pidemmällä aikavälillä päästä. Se luo yhdessä arvojen kanssa suuntaviivat vision saavuttamiseksi. Koulun toiminta-ajatus tulee esiin suunnitelman teksteissä.

Joensuun kaupungin koulupalveluiden yhtenä painopisteenä on positiivinen (motivaatio oppia uutta) ja teknologia-avusteinen pedagogiikka. Positiivisuus on läsnä koulun arjessa ja se tiedostetaan. Positiivisuutta korostetaan tarvittaessa kaikessa tekemisessä.

Yhdessä tekemisen merkitys korostuu opetussuunnitelmassa yhteisöllisyyden ja vuorovaikutuksen opettamisessa. Yhdessä tekemisellä voidaan saavuttaa myös parempia oppimistuloksia. Koulussa on huomattu vertaisoppimisen merkitys ja mahdollisuus. Pienet oppilaat oppivat monia asioita helposti isommilta oppilailta. Pienten oppilaiden luokkien sijoittuminen isompien oppilaiden luokkien yhteyteen avaa uusia kokeilemisen arvoisia mahdollisuuksia pedagogiikalle ja oppimiselle.

Myös opetushenkilöstön yhdessä tekemisen merkitystä halutaan korostaa. Opetusryhmien muodostaminen muutoin kuin ikäryhmittäin voi olla hyödyllistä joissain oppiaineissa. Kunkin vuosiluokan oppilaiden erilaiset omaksutut työskentelytavat ja oppimisedellytykset vaihtelevat suuresti erityisesti taide- ja taitoaineissa. Opetushenkilöstön yhteissuunnittelulla etsitään parhaat oppimisympäristöt yksilöiden tarpeet ja mahdollisuudet huomioiden.

Tulevaisuuden koulussa lähiluonto on merkityksellinen. Luonto toimii usein luokkahuoneena.

Tilasuunnittelussa huomioitavaa – missio:

- Tilojen muunneltavuus eri vuosiluokkien toimintaan
- Monikäyttötila (ruokala, iltakäyttö, studiot, ...), jonka ympärille koulun muu toiminta

- Monikäyttötilassa stage esiintymiseen
- Monikäyttötilassa nimetty kokoontumispaikka (esim. ”kokoontukaa miniauditoriolle”)
- Monikäyttötila tulee olla monimuotoinen, jolloin oppilas voi valita paikan hänelle sopivaan itsenäisen työskentelyyn (tavoitetila)
- Pienempiä jakotiloja erilaisten ryhmittelyjen käyttöön
- Jakotilat kotiluokkien yhteydessä tai studioina monikäyttötilan yhteydessä
- Jakotilojen avaruus, näköyhteys ja äänieristys esim. lasiseinillä tai aukaistavilla oviseinillä (liukuovet)
- Yksi suurempi luokka ryhmien yhdistämiseksi; suuri ikäryhmä tai tiimiopettajuus eli kaksi ryhmää yhdistetty
- Esteettömät, väljät eteistilat siivottavuus huomioiden

5. Arvot: Yhteistyö – Erilaisuus – Myönteisyys – Innovointi

Enon koulun opetushenkilöstö osallistui koko Joensuun kaupungin koulupalveluiden arvoprosessiin 2019. Tuon prosessin jatkotyöstönä koulu muodosti omat kärkiarvonsa.

Yhdessä tekeminen on yksi koulun toimintatavoista (missio). Kasvatamme lapsia yhteisöllisyyteen. Luokkamuotoisen toiminnan lisäksi koulu toimii erilaisilla ryhmäkokoontumiskohtilla, mutta myös koko koulu yhdessä. Yhteistyötä ei tapahdu pelkästään perusopetuksessa. Koulu tarjoaa toimintaympäristön eskarikerholle, iltapäivätoiminnalle ja sidosryhmien ilta- ja viikonlopputoiminnalle. Koulu haluaa toimia kylän keskellä niin, että sinne on helppo tulla.

Meidän tulee oppia arvostamaan erilaisuutta ja huomioidaan jokaisen fyysiset ja psyykkiset tarpeet. Oppimisympäristön luomisessa ja opetusmenetelmien valinta tulee tehdä yksilö huomioiden. Esteettömyyden lisäksi meidän tulee huomioida niin edistyneitä kuin oppimisvaikeuksien kanssa ponnistelevia.

Oppimiseen liittyvän palautteen avulla vahvistamme oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Samalla ohjaamme häntä pohtimaan omaa oppimistapaansa. Palaute tulee olla myönteisiä asioita korostavaa, rohkaisevaa ja todellisuuteen perustuvaa.

Oppilasta tulee ohjata asettamaan omia oppimistavoitteita ja arvioimaan niiden saavuttamista. Samalla ohjaamme häntä pohtimaan omaa oppimistapaansa. Kaikessa toiminnassa luomme oppilaille mahdollisuuksia kokeiluihin ja keksintöihin.

Tilasuunnittelussa huomioitavaa – arvot:

- Esi- ja alkuopetuksen lepotilat (äänieristys ja makuutilat) ja vaatteiden kuivatustilat
- Monikäyttötila (Agora) tulee olla kooltaan niin suuri, että siihen sopii koko koulu
- Monikäyttötilan minikeittiö (iltakäyttö)
- Monikäyttötilaan suuri näyttöseinä
- Esteettömyys WC:t myös monikäyttötilan yhteydessä
- Monikäyttötilassa koko koulun ”näytteillelaittoalusta”

6. Painopisteet

Joensuun kaupungin koulupalvelut on valinnut alkavalle strategiakaudelle seuraavat pedagogiset painopisteet:

1. positiivinen (motivaatio oppia uutta) ja teknologia-avusteinen pedagogiikka (välttämätön taito jatko-opinnoissa ja työelämässä) sekä
2. globaali kestävä tulevaisuus (realiteetti ja ehto yhteiskunnassa/työelämässä pärjäämiseen) huomioiminen ja ymmärtäminen sekä
3. yritteliään asenteen ja oman vastuun korostaminen (halu ja kyky vaikuttaa omaan tulevaisuuteen).

Enon koulussa opetuksessa pyritään aikaansaamaan myönteisiä tunnekokemuksia ja oppimisen iloa. Samalla oppilasta ohjataan löytämään ja käyttämään vahvuuksiaan, pohtimaan omaa oppimistapaansa ja arvioimaan omaa oppimistaan. Oppimista mahdollistetaan myös virtuaalisissa ympäristöissä pyrkien hahmottamaan koko maailma kiehtovana oppimisympäristönä.

Oppilaan tulee hahmottaa maapallo ekologisena kokonaisuutena ja samalla jokaisen ihmisen vastuu sen hyvinvoinnista. Koulu ylläpitää ekologisia arvoja osallistumalla ENO-verkkokoulun toimintaan ja

ylläpitämällä koulun omaa kierrätyspistettä. Arjen toimintojen kautta koulussa ymmärretään hiilijalanjälki -käsite.

Koulu opettaa ymmärtämään, että oppiminen vaatii sinnikkyyttä, toistoja ja työtä. Oppimiseen liittyvän palautteen avulla vahvistetaan oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa.

Tilasuunnittelussa huomioitavaa – painopisteet:

- Eriytyvä tila tai monikäyttötilan yhteydessä kalusteilla mahdollistettu toimintaympäristö virtuaalisten tai tietoteknisten laitteiden itsenäiseen käyttöön
- Koulun oma kierrätyspiste koulun yhteyteen
- Koulun yhteinen näyttelyalusta Globaalikasvatusteemoissa (esim. ENO -verkkokoulu)

7. Painotukset opetussuunnitelmassa

Esiopetuksen tehtävänä on osana varhaiskasvatusta parantaa lasten oppimisedellytyksiä. Sen tavoitteena on edistää lapsen kehitys- ja oppimisedellytyksiä sekä vahvistaa lapsen sosiaalisia taitoja ja tervettä itsetuntoa leikin ja myönteisten oppimiskokemusten avulla. Opetussuunnitelman perusteissa korostetaan varhaiskasvatukseen soveltuvaa pedagogiikkaa, oppimisen iloa ja eheytettyä opetusta. Pedagogiikka korostaa leikkiä, kokeiluja ja toimintaa, joka ohjaa lasta aktiiviseen rooliin toiminnassaan. Lapsella on oikeus oppia itseään kiinnostavia asioita sekä edetä oppimisessa omaan tahtiin. Keskeistä opetuksessa on rohkaista ja kannustaa lasta motivoitumaan.

Perusopetuksen opetussuunnitelma korostaa laajaa yleissivistystä. Opetuksen tulee pyrkiä vastaamaan koulua ympäröivän maailman muuttumiseen ja kehittyvän perusopetuksen haasteisiin. Keskeisenä on oppimiskäsitys, jonka mukaan myönteiset, tunnekokemukset, yhdessä tekeminen ja vuorovaikutus sekä uutta luova toiminta edistävät oppimista. Oppilaiden ainutlaatuisuus ja arvokkuus korostuvat ja konkretisoituvat monipuolisen oppimisen tukemisena siten, että jokainen lapsi voi kasvaa yksilönä täyteen mittaansa. Myös koulun yhteisöllinen asema korostuu ja koulua kehitetään oppivana yhteisönä, joka tarjoaa oppilaille mielekkäitä oppimisympäristöjä sekä kannustavan ja turvallisen kasvun paikan. kouluyhteisön tulee opastaa lapsia elämään kulttuurisesti moninaisessa maailmassa kestävällä ja ihmisoikeuksia kunnioittavalla tavalla.

Opetuksen ja oppimisen tavoitteet määritellään sekä oppiaineittain että oppiaineiden yhteistyönä edistettävälle laaja-alaiselle osaamiselle, jonka osa-alueita ovat:

1. ajattelu ja oppimaan oppiminen,
2. kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu,
3. itsestä huolehtiminen ja arjen taidot,
4. monilukutaito,
5. tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen,
6. työelämätaidot ja yrittäjyys sekä
7. osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen.

Oppiainejakoon perustuvan opetuksen lisäksi opetuksen suunnittelussa tulee pyrkiä myös monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin. Opetuksen eheyttämisen avulla luodaan opiskeltavien asioiden välille yhteyksiä ja luodaan ymmärrystä asioiden välisistä riippuvuuksista. Se edellyttää opetuksen sisällöllistä ja työtapojen pedagogista, oppiainerajat ylittävää ilmiöiden tai teemojen tarkastelua. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien tarkoituksena on edistää perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja laaja-alaisten osaamisen kehittymistä. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa oppimisympäristöt laajenevat koulujen ulkopuolelle ja virtuaaliseen maailmaan.

Tilasuunnittelussa huomioitavaa – opetussuunnitelman muut havainnot:

- Yhteisen monikäyttötilan (Agora) merkitys korostuu sosiaalisessa oppimisessä
- Esiopetuksen leikki, kokeilu ja toiminta; oma tila esiopetusluokan yhteydessä tai toiminnan mahdollistava luokkakoko
- Yhdessä tekeminen ja vuorovaikutus; Monikäyttötila (Agora) ja muunneltavuus luokkatiloissa. Huomioidaan myös oppilaiden kotiluokkien vaihtuminen ja eri-ikäisten ryhmittelyt
- Monialaisten oppimiskokemusten toteuttamisessa monikäyttötilojen tarve korostuu
- Tietotekniikan käyttö opetuksen tukena luokissa, monikäyttötiloissa ja jakotiloissa

8. Tilatarpeen koonti

Tilasuunnittelussa huomioitavaa – visio:

- Tila-avaruus, valoisuus, monikäyttötila, jossa korkea katto, isot ikkunat ja näkymä luontoon
- Tilojen muunneltavuus iltakäyttöön
- Esteettömyys (esim. liikuntarajoitteisuus)
- Tukea tarvitsevilla mahdollisuus jakotiloihin ikäistensä parissa

Tilasuunnittelussa huomioitavaa – missio:

- Tilojen muunneltavuus eri vuosiluokkien toimintaan
- Monikäyttötila (ruokala, iltakäyttö, studiot, ...), jonka ympärille koulun muu toiminta
- Monikäyttötilassa stage esiintymiseen
- Monikäyttötilassa nimetty kokoontumispaikka (esim. ”kokoontukaa miniauditoriolle”)
- Monikäyttötila minimuotoinen, jossa oppilas voi valita paikan hänelle sopivaan itsenäisen työskentelyyn (tavoitetila)
- Pienempiä jakotiloja erilaisten ryhmittelyjen käyttöön
- Jakotilat kotiluokkien yhteydessä tai studioina monikäyttötilan yhteydessä (studio)
- Jakotilojen avaruus, näköyhteys ja äänieristys esim. lasiseinillä tai aukaistavilla oviseinillä (liukuovet)
- Yksi suurempi luokka ryhmien yhdistämiselle; suuri ikäryhmä tai tiimiopettajuus eli kaksi ryhmää yhdistetty
- Esteettömät, väljät eteistilat siivottavuus huomioiden

Tilasuunnittelussa huomioitavaa – arvot:

- Esi- ja alkuopetuksen lepotilat (äänieristys ja makuutilat) ja vaatteiden kuivatustilat
- Monikäyttötila (Agora) tulee olla kooltaan niin suuri, että siihen sopii koko koulu
- Monikäyttötilan minikeittiö (iltakäyttö)
- Monikäyttötilaan suuri näyttöseinä

- Esteettömyys WC:t myös monikäyttötilan yhteydessä
- Monikäyttötilassa koko koulun ”näytteillelaittoalusta”

Tilasuunnittelussa huomioitavaa – painopisteet:

- Eriytyvä tila tai monikäyttötilan yhteydessä kalusteilla mahdollistettu toimintaympäristö virtuaalisten tai tietoteknisten laitteiden itsenäiseen käyttöön
- Koulun oma kierrätyspiste koulun yhteyteen
- Koulun yhteinen näyttelyalusta Globaalikasvatusteemoissa (esim. ENO -verkkokoulu).

Tilasuunnittelussa huomioitavaa – opetussuunnitelman muut havainnot:

- Yhteisen monikäyttötilan (Agora) merkitys korostuu sosiaalisessa oppimisessä
- Esiopetuksen leikki, kokeilu ja toiminta; oma tila esiopetusluokan yhteydessä tai toiminnan mahdollistava luokkakoko
- Yhdessä tekeminen ja vuorovaikutus; Monikäyttötila (Agora) ja muunneltavuus luokkatiloissa. Huomioidaan myös oppilaiden kotiluokkien vaihtuminen ja eri-ikäisten ryhmittelyt
- Monialaisten oppimiskokemusten toteuttamisessa monikäyttötilojen tarve korostuu
- Tietotekniikan käyttö opetuksen tukena luokissa, monikäyttötiloissa ja jakotiloissa

Joensuu 22.6.2021

Timo Alanko

rehtori

suunnitelma-asiakirjan kokoaja

